

ભારતીય કોપીરાઇટ અધનિયમ, 1957

ગુજરાતી સંદર્ભ આવૃત્તિ - 2026 સુધીના મહત્વપૂર્ણ સુધારાઓ સાથે

અધનિયમ નં. 14, 1957

મૂળ અધનિયમ: 4 જૂન 1957 | અમલ: 21 જાન્યુઆરી 1958

આ ભારતના કોપીરાઇટ કાયદાને ગુજરાતી ભાષામાં સરળ અને વ્યવસ્થિત રીતે સમજાવવા માટે તૈયાર કરાયેલ સંદર્ભ આવૃત્તિ છે. તેમાં 2026 સુધી ઉપલબ્ધ સત્તાવાર સંકલિત અધનિયમ અને તાજેતરના સુધારાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

મહત્વપૂર્ણ કાનૂની નોંધ: આ દસ્તાવેજ સત્તાવાર ગુજરાતી અનુવાદ નથી અને કાનૂની સલાહનો વકિલ નથી. કોર્ટ, નોંધણી, નોટસિ, લાઇસન્સ અથવા વાણિજ્ય માટે / પર પ્રકાશિત સત્તાવાર અંગ્રેજી અધનિયમ અને ને પ્રાથમિક માનવું.

તૈયાર તારીખ: 27 ઓગસ્ટ 2026

1. અધનિયમનો હેતુ અને વ્યાપ

કોપીરાઇટ અધનિયમ, 1957 સાહિત્યિકિ, નાટ્ય, સંગીત, કલાત્મક કૃતિઓ, સનિમેટોગ્રાફ ફિલ્મો અને સાઉન્ડ રેકોર્ડિંગ સહિતની મૂળ સર્જનાત્મક કૃતિઓમાં કાનૂની હકોનું રક્ષણ કરે છે. કાયદો સમગ્ર ભારતમાં લાગુ પડે છે.

કોપીરાઇટનો મૂળ વચિાર એ છે કે સર્જક અથવા કાયદેસર હકધારકને તેની કૃતિની નકલ, પ્રકાશન, જાહેર પ્રદર્શન, સંચાર, અનુવાદ, રૂપાંતર અને અન્ય નરિધારતિ ઉપયોગો પર નચિંત્રણ મળે; સાથે જ કાયદામાં શક્ષિણ, સંશોધન, સમીક્ષા, અહેવાલ, ન્યાયકિ ઉપયોગ અને દવિયાંગ વ્યક્તિઓ માટેના કેટલાક અપવાદો પણ છે.

2. 2026 સુધીના મુખ્ય સુધારાઓ

સુધારો	મુખ્ય અસર
1983, 1984, 1992, 1994, 1999	વવિધિ તબક્કે હકો, અમલ, સમયગાળો, લાઇસન્સ અને ઉદ્યોગ સંબંધતિ જોગવાઈઓમાં ફેરફાર.
2012	ડિજિટલ યુગ માટે મોટો સુધારો: ટેક્નોલોજિકલ પ્રોટેક્શન મેઝર્સ, રાઇટ્સ મેનેજમેન્ટ માહિતિ, લેખક/સંગીતકાર રોયલ્ટી હકો, પરફોર્મર હકો, દવિયાંગ વ્યક્તિઓ માટે એક્સેસ અને અન્ય સુધારા.
, 2017	/ વ્યવસ્થાથી સંબંધતિ સંસ્થાકીય ફેરફારો.
, 2023	કલમ 68 (સત્તા/અધિકારીને પ્રભાવતિ કરવા ખોટું નવિદન કરવાની દંડ જોગવાઈ) 1 ઓગસ્ટ 2024થી રદ/.
, 2026	કલમ 67 (માં ખોટી એન્ટ્રી બનાવવા સંબંધતિ દંડ જોગવાઈ) રદ/. સંબંધતિ આ સુધારો 15 જૂન 2026થી અમલમાં આવ્યો.

3. અધ્યાય અને કલમવાર ગુજરાતી માર્ગદર્શિકા

અધ્યાય - પ્રારંભિક (કલમ 1-2)

કલમ 1: નામ, વ્યાપ અને અમલ. અધનિયમ સમગ્ર ભારતમાં લાગુ પડે છે.

કલમ 2: મુખ્ય વ્યાખ્યાઓ: , , , , ,
, , , , ,
, , , , , વગેરે.

અધ્યાય - અને સંબંધિત વ્યવસ્થા

કલમ 9-10: , અને વહીવટી માળખા સંબંધિત જોગવાઈઓ.

કલમ 11-12: જૂની સંબંધિત જોગવાઈઓમાં સમયાંતરે સંસ્થાકીય સુધારા થયા છે; વર્તમાન સંકલિત કાયદો જ જોવો.

અધ્યાય - કોપીરાઇટ

કલમ 13: કઈ કૃતિઓમાં કોપીરાઇટ અસ્તિત્વ ધરાવે છે.

કલમ 14: " નો અર્થ - વિધિ પ્રકારની કૃતિ માટે કયા વશિષ્ટ હકો મળે છે.

કલમ 15: હેઠળ નોંધણીપાત્ર ડિજિટલ અને કોપીરાઇટ વચ્ચેનો સંબંધ.

કલમ 16: અધનિયમ બહાર સ્વતંત્ર કોપીરાઇટ દાવો સામાન્ય રીતે માન્ય નથી.

અધ્યાય - માલિકી અને હકો

કલમ 17: સામાન્ય રીતે લેખક પ્રથમ માલિક; રોજગાર, સરકારી કામ, કમશિનૂડ કામ વગેરેમાં અપવાદો હોઈ શકે.

કલમ 18-19: કોપીરાઇટનું અને તેની માન્યતા/શરતો.

કલમ 19: સંબંધિત વિવાદ માટે ઉપચાર.

કલમ 21: લેખક દ્વારા કોપીરાઇટનો ત્યાગ ().

અધ્યાય - કોપીરાઇટનો સમયગાળો

કલમ 22: પ્રકાશિત સાહિત્યિક, નાટ્ય, સંગીત અને કલાત્મક કૃતિ માટે સામાન્ય રીતે લેખકના મૃત્યુ પછીના આગામી કેલેન્ડર વર્ષથી 60 વર્ષ.

કલમ 23-29: અજ્ઞાત/ઉપનામ, મરણોત્તર કૃતિ, ફિલ્મ, સાઉન્ડ રેકોર્ડિંગ, સરકારી કૃતિ, જાહેર ઉપક્રમ અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓની કૃતિ માટે અલગ ગણતરી.

અધ્યાય - લાઇસન્સ

કલમ 30: હકધારક દ્વારા લાઇસન્સ આપી શકાય.

કલમ 31 વગેરે: કેટલાક સંજોગોમાં / ની વ્યવસ્થા.

કલમ 31: માટે સંબંધિત જોગવાઈ.

કલમ 31: દ્વારા સાહિત્યિક/સંગીત કૃતિ અને ના માટે .

અધ્યાય -

કલમ 33-36: ની નોંધણી, સંચાલન, , હકધારકો માટે વસૂલાત/વતિરણ અને નયિત્રણ સંબંધિત માળખું.

અધ્યાય - અને

કલમ 37: .

કલમ 38-38: ' અને તેના વશિષ્ટિ આરથકિ હકો.

કલમ 38: ના .

અધ્યાય - આંતરરાષ્ટ્રીય કોપીરાઇટ

કલમ 40-43: વદિશી કૃતચિો માટે કેન્ટ્ર સરકારના આદેશ અને આંતરરાષ્ટ્રીય કન્ટેનશન/વ્યવસ્થા આધારે સુરક્ષા.

અધ્યાય - નોંધણી

કલમ 44-50: , નોંધણી, સુધારો અને સંબંધિત પ્રક્રિયા. નોંધણી ઉપયોગી પુરાવાકીય સાધન છે; કોપીરાઇટનો જન્મ માત્ર નોંધણીથી જ થાય એવું નથી.

અધ્યાય - ઉલ્લંઘન

કલમ 51: ક્યારે કોપીરાઇટનું ગણાય.

કલમ 52: જે કાર્યો નથી ગણાતા - , / , / , શક્ષિણ અને અન્ય નરિધારતિ અપવાદો.

કલમ 52: અને પર જરૂરી .

કલમ 53: આયાત થતા સામે કાર્યવાહી.

અધ્યાય - નાગરકિ ઉપચાર

કલમ 54-55: , , અને અન્ય .

કલમ 57: લેખકના વશિષ/ - નો દાવો અને પ્રતષ્ઠિઠાને નુકસાન પહોચાડતી વક્રિતિસામે ઉપચાર.

કલમ 58-62: , , અને સંબંધિત ઉપચાર.

અધ્યાય - ગુનાઓ અને દંડ

કલમ 63: જાણપૂરવક કોપીરાઇટ અથવા તેમાં સહાય માટે ફોજદારી દંડની જોગવાઈ.

કલમ 63: પુનરાવર્તિતિ ગુનામાં વધારાની સજા.

કલમ 63: કમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામની નો જાણપૂરવક ઉપયોગ.

કલમ 64: નરિધારતિ પરસ્થિતિમાં પોલીસને જપ્ત કરવાની સત્તા.

કલમ 65: બનાવવા માટેની સંબંધિતિ જોગવાઈ.

કલમ 65: ને ગેરકાયદેસર રીતે કરવું.

કલમ 65: દૂર/બદલવા સંબંધિતિ જોગવાઈ.

કલમ 66: કોર્ટ દ્વારા વગેરેની .

કલમ 67: 2026ના સુધારા દ્વારા ; 15 જૂન 2026થી લાગુ.

કલમ 68: 2023 સુધારા દ્વારા ; 1 ઓગસ્ટ 2024થી લાગુ.

કલમ 68-70: અન્ય નર્દિધારતિ , દ્વારા અને સંબંધતિ જોગવાઈઓ.

અધ્યાય - - અન્ય જોગવાઈઓ

કલમ 71 આગળ: , , , , અને વવિધિ વહીવટી/અનુસંગકિ જોગવાઈઓ.

: , 2013 તથા પછીના સુધારા/ અરજી, નોંધણી, ,
અને પ્રક્રિયાત્મક બાબતો માટે મહત્વપૂર્ણ છે.

4. કોપીરાઇટ કોને અને કઈ કૃતિમાં મળે?

મૂળ સાહિત્યિક કૃતિઓમાં પુસ્તકો, લેખ, વેબસાઇટ ટેક્સ્ટ, કમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામ અને અન્ય લખાણનો સમાવેશ થઈ શકે છે. સંગીત, નાટક, ચિત્ર, ફોટોગ્રાફ, આર્કિટેક્ચરલ અને અન્ય કલાત્મક કૃતિઓ પણ સુરક્ષિત થઈ શકે છે.

ફિલ્મ અને સાઉન્ડ રેકોર્ડિંગ માટે અલગ કોપીરાઇટ હકો છે. એક જ ગીતમાં , , /, અને જેવા જુદા હકધારકો હોઈ શકે છે.

કોપીરાઇટ સામાન્ય રીતે “ ને નહીં પરંતુ તેની મૂળ અભિવ્યક્તિ સુરક્ષિત કરે છે. માત્ર વચિાર, પદ્ધતિ અથવા સામાન્ય તથ્ય પર આપમેળે એકાધિકાર મળતો નથી.

5. વેબસાઇટ, , ફિલ્મ, ગીત અને સોફ્ટવેર માટે ખાસ ધ્યાન

માત્ર ઇન્ટરનેટ પર ઉપલબ્ધ હોવું એટલે સામગ્રી -- નથી.

ફિલ્મ/ગીત , , -, અથવા માટે જરૂરી હકો/લાઇસન્સ તપાસવા જોઈએ.

મર્યાદિત અપવાદ છે; ‘ આપી દીધું’ એટલા માટે આપમેળે કાયદેસર બનતું નથી.

અને સાહિત્યિક કૃતિ તરીકે સુરક્ષા મેળવી શકે છે; પણ મહત્વપૂર્ણ છે.

- ધરાવતી સાઇટ માટે /, અને
- પ્રક્રિયા રાખવી વ્યવહારુ છે.

6. કોપીરાઇટ નોંધણી વર્ષે

ભારતમાં કોપીરાઇટ સુરક્ષા માટે નોંધણી હંમેશા પૂર્વશરત નથી; મૂળ કૃતિ સર્જાતાં કાયદાકીય હકો ઊભા થઈ શકે છે. તેમ છતાં નોંધણી માલિકી, તારીખ અને વિવાદમાં પુરાવા માટે ઉપયોગી બની શકે છે.

અરજી, , અને પ્રક્રિયા માટે / ની વર્તમાન સૂચનાઓ અને તપાસવા.

7. 2026નો સૌથી તાજેતરનો ફેરફાર

() , 2026 (8 2026) દ્વારા , 1957 ની કલમ 67 કરવામાં આવી. આ કલમ માં ખોટી બનાવવા અથવા કરાવવાના દંડ સંબંધિત હતી. માટેનો આ ફેરફાર કેન્દ્ર સરકારની સૂચના મુજબ 15 જૂન 2026થી અમલમાં આવ્યો.

આ પહેલાં () , 2023 દ્વારા કલમ 68 કરવામાં આવી હતી, જે 1 ઓગસ્ટ 2024થી અમલમાં આવી.

8. સત્તાવાર સ્ત્રોતો

- , 1957

2026 સુધીનું સંકલિત કેન્દ્રિય અધનિયમ; ની યાદીમાં 2023 અને 2026 દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

/

, , , અને સંબંધિત સત્તાવાર માહિતી.

() , 2026

. 8 2026; માં , 1957 ની 67 કરવાની જોગવાઈ.

.. 2875()

સંબંધિત 2026 સુધારાની અસરકારક તારીખ 15 2026.

સત્તાવાર અંગ્રેજી : / પર ઉપલબ્ધ વર્તમાન સંકલિત આવૃત્તિનો ઉપયોગ કરો.

આ ગુજરાતી શૈક્ષણિક અને સામાન્ય સંદર્ભ માટે તૈયાર કરાયેલ છે. કોઈ ચોક્કસ કાનૂની કેસમાં વકીલની સલાહ લો.